د افغانستان
د څېړنو خبرپاڼه

۱۰مه ګڼه، ۲۰۰۶ کال جولای

۲ غوره؛ معلومات د ملي بنسټونو د جوړوني په درشل کې؛ ننسی هتچ ډوپری
۵ خبرونه او نوښتونه
۶ او سنی څېړنی
۸ د افغانستان د څېړني او ارځوني د اداری نوی څپروني
۹ نوی څپروني او منابع
۹ کرنه
۱۰ اقتصادي پرمختګ
ښوونه او روزنه
جنسیت (جنډر)
حکومت او سیاست
۱۲ روغتیا
تاریخ
بشردوستانه مرستی
۱۳ قانون، عدالت او د بشر حقوق
۱۵ رسنی
مهاجرت
طبیعی منابع
تریاک
۱۶ امنیت
ښاری پرمختګ

Afghanistan Research and Evaluation Unit

معلومات؛ د ملي بنسټونو د جوړونې په درشل کې

په کابل پوهنتون کې د افغانستان مرکز

د اتیایمې لسیزې په پای کې پاکستان ته د افغاني مهاجرینو بهیر لوړې کچې ته ورسید. په پېښور کې مرستندویه ټولنې په ډلو ویشلې شوي وې نه یوازې یې یو بل ته د شک په سترګو کتل بلکې د ناڅیزو ګټو د خوندي کولو لپاره له حده ډک رقابت کې راښکیل وې او یو د بل د فعالیتونو څخه ناخبري وې.

د ۱۹۸۸ کال د مې په میاشت کې ملګرو ملتونو دې ستونځمن ډګر ته په دې هوډ ور ودانګل چې دې ګډوډیو ته د پای ټکی کېږدي او نظم رامنځ ته کړي، کله چې مرستندویه ټولنې د ملګرو ملتونو ددې چلنج ترسیوري لاندې راغلې ټولې خپل منځنۍ ترګنې او اختلافات یې یوې خوا ته کړه او د افغانانو لپاره د مرستو د هم غږۍ اداره (اکبر) رامنځته کړه او د مختلفو ستکتورونو د چارو د سمون لپاره یې زیاتې کمیټې په کار وګمارلې.

د کتابتون کمیسیون په لومړي پړاو کې دا پریکړه وکړه هغه کتابونه چې په افغانستان کې خپاره شوي دي په بیه واخلي. ښاغلی لوي ډوپرې چې ددې لست په چمتو کولو کې ګمارل شوی وو له زیات زیار وروسته د دوهمې هفتې په پای کې کمیسیون ته درې فقریزه مشاهدات د کره کتنې لپاره وړاندې کړل؛ ۱. هغه مکمل لستونه ددې ښکارندوي وو چې افغانستان په هکله د لیکل شویو کتابونو شمیره خورا زیاته ده. ۲. دا هم شکمنه وه چې ایا ددې کتابونو د اخیستلو لپاره به پوره مالي امکانات ترلاسه شي په داسې حال کې چې ددې کتابونو د ځآي په ځاي کولو لګښت په هکله خو لا له سره غور نه وو شوی. ۳. او په پای کې ښاغلي دوپرې دا هم شکمنه وبلله چې ممکن مرستندویه ټولنه د همدې ارزښتمنده زیرمې څخه یو په سلو کې هم ګټه پورته نکړي. دده په اند هغه دا غوره وبلله چې دغیر دولتي موسسو لپاره‌به دا سودمنه وي چې هغه اسناد لکه سروې، د فعالیتونو راپورونه او نور څیړنهیز راپورونه چې دوی یې خپله خپروي راټولې او له یو بل سره شریک کړي. په دې صورت کې به نه یوازې د چارو دبې ځایه تکرار مخه نیول شوې وي بلکې د ښه پوهاوي په نتیجه کې به یې د خپلو بریاو او ناکامیو علتونو څخه هم ګټه اخیستې وي. په همدې منظور په ۱۹۸۹ کال کې د اکبر د اطلاعاتي منابعو مرکز (ARIC) بنسټ کېښودل شو. ددې پیل څخه د نوموړي مرکز د پښتو/دري او اروپایي ژبو اسنادو مرکز او شتمنې زیرمې ته پراختیا وموندله. چې کتابونه، راپورونه، ورځپاڼې، مجلې او د مجاهدینو د خپرونو نادره کلکسونونه او سمعي او بصري مواد ددې زیرمې مهمې برخې جوړوي. د افغاني لیکوالو د هغو کتابونو بیلګه چې په کابل کې د شخصي او عامه کتابتونونو څخه لوټ شوي وه ددې زیرمې بې ساره او ارزښتناکه برخه ګڼل کیږي. دا ټول اسناد د افغانستان د ستونځمن او ربړې ډک تارخ څخه نماینده ګې کوي. او پدې توګه د افغاني فرهنګي میراث نه بیلیدونکې برخه جوړوي.

د ۱۹۹۶ کال د سپتمبر په میاشت کې د اربک ګرځنده کتابتونونو (ABLE) پروګرام په دې موخه چې کلیوالي سیمو او ښوونځیو ته کتابتونونه مهیا کړي پلې شو. سیمه ییزه ساتونکې، ښوونکې دغیر دولتي موسسو منسوبین، هټیوال، علما ددې کتابتونونو چارې سمبالوي. کتابونه چې په بیلا بیلو عناوینو له تاریخ څخه نیولې تر چاپیریال کورنۍ اداري او روغتیایې طرزالعملونو باندې لیکلې شوي دي، کتابتونونو کې مهمه ونډه لري.

د ۲۰۰۴ کال د لوړو زده کړو وزارت او د کابل پوهنتون د ریس په بلنه د اکبر د اطلاعاتي منابعو مرکز پریکړه وکړه چې خپل انګړ په کابل پوهنتون کې د علمي ټولنو پر مخ پرانیزي. تر دې دمه په اټکل د زیرمې درې برخې له پیښور څخه لنډ مهالي دفتر ته چې د کابل پوهنتون په مرکزي کتابتون کې موقعیت لري را وړل شوي دي او دا پروسه به د ۲۰۰۶ کال د جون په میاشت کې د پیښور د دفتر پر تړلو سره بشپړه شي په دې ډول د اکبر د اطلاعاتي منابعو مرکز په کابل پوهنتون کې د افغانستان د علمي څیړنو مرکز ته (ACKU) واړول شو.

په کابل پوهنتون کې د افغانستان د علمي څیړنو مرکز مقاصد:

نوموړی مرکز یوه غیر انتفاعي موسسه ده چې د موادو په تهیه کولو سره د داسې څیړنو اسانتیاوې برابروي چې د نننی افغانستان د ملي بنسټونو جوړونې ګواښونو ته ځواب ووایي. دا یو داسې فعال کاري ارشیف دی چې د نننیو او راتلونکو تګلارو جوړوونکو سره معلومات شریکوي.

افغانستان نن سبا د راتلونکې په لور مهم ګامونه پورته کوي دی کې د دولت د جوړښت په هکله چې کومې بریاوې تر لاسه شوي د زده کړې وړ دي دا امر ایجابوي چې له مختلفو لیارو راز راز معلوماتي سرچینو ته رسیدنه وشي تر څو ستراتیژۍ جوړونکې، پرواګرام طرح کوونکې، پروژې بشپړوونکې، مدني ټولنې، اجرایوي څانګې او ټولنې ته د پوهې هغه ابزار تر لاسه کړي کوم چې د دوی په بریالیتوب کې اغیزمن رول لوبوي. دا څرګنده ده چې په معلوماتو کې څه کمې نشته مګر دا هر چیرې هو مره خواره دي چې د چاورته ضرورت شي لاس

ته راورل یې خورا ګران وي. حتی په ځنې حالاتو کې د نفوسو زیاته برخه د معلوماتو د شته والي باوجود د هغوی څخه اغیزمنه ګټه نشي پورته کولی. د نفوسو پوره دریمه برخه د جګړې په کلونو کې د هیواد څخه بهر اوسېدلي او ډېری یې د ښوونځي له نعمت څخه برخمن نه وو. او که لږ څه زده کړه یې هم تر لاسه کړې وه، نتیجې یې په بشپړه توګه د پراختیایي پروګرامونو د عملي بڼې څخه خالي وي. ستنیدونکي ځوانان د خپل کلتور او تاریخ په هکله لږ معلومات لري چې د ستنیدو په وخت کې د ژوند د واقعیتونو سره د مخامخ کیدو پر وخت کې د ستونځو سره لاس او ګریوان کیږي. د دې تر څنګ د څېړنې رول د پلان جوړونې په مقصد د معلوماتو په سمبالولو کې یا خو پیژندل شوی نه دی او یا له سره ور څخه هیڅ ګټه نه ده پورته شوې. د معلوماتو خورول په ځانګړې توګه ګوښه کړې شویو ټولنو ته په هیڅ ډول کافي ندي چې د دې معلوماتو په نتیجه کې د کورنۍ د معیشت په لوړوالي او ورسره د پوهې او مهارتونو څخه چې اقتصادي فرصتونو ته لاره هواره وي پوره پوره ګټه پورته کړي. او په پای کې په مرستندویه ټولنه کې بهرنیان معلوماتو ته د رسیدنې په هکله ورته ستونځې لري چې د دې معلوماتو څخه په ګټه پورته کولو سره د داسې پروګرامونو په پلان کولو کې چې کلتوري ارزښتونه پکې نغښتي وي پوره مرسته وکړي.

معلوماتو ته د لاس نه رسیدنه خورا د خواښیني وړ ده دا د دې د پاره چې نه یوازې دا موجود تیار او هر اړخیزه معلومات چې د پراخه خدماتو له لیارو وړاندې کیږي د بیا رغونې اغیزمنه وسیله ده بلکه د ناسمو معلوماتو او خیالاتو چې د نارضایتیو د تداوم سبب او د پرمختګ خنډ کرځي د مقابلې یوه ځواکمنه وسیله ده.

په کابل پوهنتون کې د افغانستان د علمي څېړنو مرکز غوره مقصد دا دی چې علم ته لاس رسیدنه باوري کړي او پدې وسیله د افغانۍ ټولنې د تیر، اوس او راتلونې ټولنیز، اقتصادي او کلتوري ارزښتونو په پوهاوي کې مرسته وکړي.

هدفونه:

- د معلوماتو د مرکز زیرمې چارې سمبالول تر څو په افغانستان او بهر کې د څېړنو اسانتیاوې برابرې کړي.
- د یوه داسې هر اړخیزه کتابتون او څېړنیز مرکز فعالول تر څو د افغانستان پورې اړونده پوره پوره معلومات راغونډ او ورسره تړلې خدمات مهیا کړي. دې کې د اسنادو سمبالښت، او لوستونکو ته خدمات، معلوماتي تکنالوژي، ګرځنده کتابتونونو پروګرام، سیمینارونه، ننداړتون، نشرات او خبري رسنۍ پکې شاملې وي.
- افغانستان او افغانانو پورې تړلي اسناد چې څېړنیز ارزښت ولري راټول او خوندي کول یې باوري کړي. او پوهان، زده کوونکي، مرستندویه ټولنې، مدني ټولنه او عام وګړي ورته اسانه لاس رسیدنه ولري.
- اسنادو ته زیات نه زیاته لاس رسیدنې لپاره د عصري معلوماتي تکنالوژۍ وسایل لکه ډیټابیز، ویب پاڼه، پي ډي اف او سي ډي رم په کارول.
- د ولایاتو او پوهنتونونو کتابتونونو برسیره د نورو بهرنیو علمي ادارو سره د اړیکو جوړول.
- د افغانستان د ټولو سکتورونو په اړوند د څېړنو اسانتیاوې برابرول

موجوده په کار راتلونکې زیرمه

په کابل پوهنتون کې د افغانستان د علمي څېړنو د مرکز په زیرمه کې تر زیاته حده هغه اسناد شامل دي چې د افغانستان حکومت، ملګرو ملتونو ځانګو، د غیر دولتي موسسو او بهرنیو پوهانو او څارونکو له خوا د تیرو ۲۵ کلونو موده کې څپاره کړي دي. تر دې دمه ۱۳۷۳۹ اسناد کتلاک شوي چې ټوله شمیره یې ۳۲۵۰۰ ټوکو ته رسیږي چې د دې زیرمه برخه جوړوي او ورځ په ورځ نوي اسناد په دې شمیره ورزاتیږي.

دا زیرمه چې په پښتو، دري او لویدیزو ژبو ده د روغتیایي، کرهنیزو چارو، سیاسي ارزونو، د ښځو د حقوقو پورې اړوند اسناد، وروستنی تدوین شوی قوانین، د مجاهدینو څپرونو نادره کلیکسونونه، کلتوري میراث او افغاني ادبیاتو پورې تړلي موضوعات خپلې غیږې کې ځاي کړي دي. دا اسناد چې په کابل پوهنتون کې د افغانستان د علمي څېړنو مرکز په لنډ مهالي دفتر کې چې د کابل پوهنتون په مرکزي کتابتون کې موقعیت لري خوندي شوي دي دا مجموعه په سیمه کې تر ټولو مخکښه زیرمه شمارل کیږي.

د دې زیرمې په برابرولو او اداره کولو کې، کتلاک کونکي، د معلوماتي تکنولوژۍ ماهرین، د اسنادو راټولونکي، د مراجعینو سره

د اړيکو مسؤل، پروګرام مسؤل او نور اداري منسوبين شامل دي.

په کابل پوهنتون کې د افغانستان د علمي څېړنو مرکز د لوست خونه په مرکزي کتابتون کې د محصلينو، استادانو، او تګلاري جوړونکو لپاره په کمپيوټرونو سمبال ده چې د انټرنټ او د نوموړي مرکز د ډيټابيز سره تړلې دي. په سلګونو اسناد د پي ډي اف په بڼه اړول شوي او د همدې اسنادو پراخه خورونه د سي ډي رم له لياري باوري شوې ده. د سمعي او بصري ځانګې برسيره پر تازه خبري راپورونو د غير دولتي موسسو د پروګرامونو ويډيو ګانو، د افغانستان د معاصر تاريخ، توکم پيژندنې او کلتوري پروګرامونو څخه د ګټې پورته کولو لپاره اېښودل شوې دي. يوازې د ۲۰۰۷ کال د مې په مياشت کې ۷۲۵ لوستونکو په کابل پوهنتون کې د افغانستان د علمي څېړنو مرکز د پورتنې اسانتياوو څخه برخمن شوي دي.

د ګرځنده کتابتونونو پراختيايي پروګرام د افغانستان په ګوټ ګوټ کې ښوونځيو او کليو او باڼډو کې ۱۴۵ کتابتونونه چې ۱۲۰۰۰۰ کتابونه پکې اېښودل شوي سمبالوي. همدارنګه دې اداري ۱۵۰۰۰۰ ټوکه په پښتو او دري د لوست اسانه کتابونه په ۱۲۵ مختلفو موضوعاتو خپاره کړي دي.

په کابل پوهنتون کې د افغانستان د علمي څېړنو مرکز په وړاندې ګواښونه

نوموړي مرکز په نظر کې لري چې د خپلې زيرمې او تجاروبو په پياوړتيا کې څه داسې نوې فعاليتونه پيل کړي چې زيرمه کې موجوده اسنادو ته لاس رسيدنه لا زياته اغيزمنه کړي.

- د افغانستان د بشر حقوقو خپلواک کميسيون په وړاندې د ۱۹۷۹ تر ۲۰۰۱ کال پورې اړوند د بشري حقوقو ځانګړې ارشيف منځ ته راوړي. چې دا په حقيقت کې په افغانستان کې د سولې او بيا پخلاينې سره پوره مرسته وکړي.
- په کابل پوهنتون کې د افغانستان د علمي څېړنو د مرکز ارشيف په بريښنايي بڼې اړولو چارې په بشپړېدو سره به نه يوازې دا معلومات خوندي کړي بلکه په افغانستان کې د څېړنې او پراختيايي ادارو او هم د ولايتي کتابتونونو او بهرنيو ادارو سره د اړيکو له لياري زيرمې ته لاس رسيدنه ګړنده کړي.
- په بلومنګټن کې د انډيانا پوهنتون د موسيقي نوموړې ښوونځې په مرسته د افغاني موسيقي هغه قيمتي پراخه کليکسون چې لوی ډوېږي د جنګ د کلونو څخه مخکې ثبت کړي وو د مينه والو په واک کې کيږدي. د شمالي امريکا او اروپايي پوهنتونونو سره د ويډيويي کنفرانس له لياري به په کابل پوهنتون کې محصلين او استادان وکړايشي د علمي څېړنو مرکز د اسنادو څخه په ګټه اخيستلو د ورځنيو مسايلو لکه چاپيريال، د ښځو حقوق او ديموکراسي په هکله د لويديز ليد او خيالاتو ته رسيدنه پيدا کړي تر څو افغانان او بهرني محصلين او استادان د افغانستان راتلونکي مشرتابه او د غوړيدو په حال نوي افغاني کلتور سره اشنايي پيدا کړي. د اربک ګرځنده کتابتونونو (ABLE) پروګرام سره بايد مرسته وشي تر څو نوي لوست زده کوونکو لپاره د ليکل شويو اثارو له لياري د پوهې وړانګې خورې کړي.
- د داسې يو مساعد چاپيريال برابرونه چې پورتنې راکړې ورکړې پکې صورت ومومي.

د مقاصدو په بنا ودانۍ

د پورتنيو چارو پرمخ بيونې لپاره غوره ده چې په کابل پوهنتون کې د افغانستان د عملي څېړنو مرکز د اوسنې لنډ مهالي دفتر څخه خپلې ودانۍ ته انتقال ومومي. طبعي ده چې د نويو فعاليتونو د اجرا لپاره به هم نورو سامان الاتو ته اړتيا وي او هم منسوبين يو مناسب ځای ته ضرورت ولري. په دې هکله د پوهنتون چارواکو په ډير اخلاص سره يوه ټوټه ځمکه را په ګوته کړې چې د همدې مقاصدو په بنا ودانۍ پکښې جوړه شي. مهندسين ديوي داسي ډيزاين په راښکلو لګيا دي چې دود يز بڼه اي انځور پکې منعکس شوی وي.

دا نوی ودانۍ به د افغاني او بهرني زده کوونکي او استادانو لپاره په زړه پورې چاپيريال برابر کړي تر څو د يو بل د تجاربو، څېړنې او اطلاعاتي تکنولوژۍ د مهارتونو څخه پوره ګټه پورته کړي.

په کابل پوهنتون کې د افغانستان د عملي څېړنو د مرکز تصوير پراخه او پر زړه پورې دی او په هيواد کې د نوي پرمختګونو رڼا کې په ځانګړې توګه چرته چې نوي تاکل شوي اولسي جرګه، ولايتي شوراګانې، ژورنالستان، مفکرين، پلان جوړوونکي، استادان او محصلين د مختلفو قضاياو په هکله مباحثې کوي او په نتيجه کې په مختلفو ساحاتو کې د ملي پاليسيو په هکله اسناد نشر ته سپاري. د افغانانو د هيلو سره سم زيار ايستل کيږي چې وروسته پاتې ټولنو ته رسيدنه وشي. د کليو، باڼډو او اجرايوي اداري چارواکو په واک کې دا معلومات کېښودل شي.

په کابل پوهنتون کې د افغانستان د عملي څېړنو مرکز وياړي چې د دې هڅو يوه مهمه برخه ده. دغه مرکز به هله برې ومومي هغه اداري چې غوره اسناد نشرته سپاري ور سره پوره ملاتړ او همکاري وکړي. زموږ هيله داده چې همدې غورو خپرونو په راليږلو سره ددې مرکز په بډاينې او اهميت کې مرسته وکړي تر څو د نورو مينه والو سره يې شريک کړي.

د لا زياتو معلوماتو له پاره دغه ويبپاڼه وګورئ
WWW.AFGHANRESOURCES.ORG

خبرونه او نوښتونه

د وروستنی خبر پاڼی (د ۲۰۰٦ کال د اپریل د میاشت) له خپریدو څخه وروسته، د افغانستان د څیړنی او ارځونی اداری یو نوی موقعیت ته کډه کړی ده. او همدارنګه موږ د خپلی خبر پاڼی بڼه هم د لا ښه اسانه لوستلو او د دغی اداری له نورو خپرونو سره د سمون له پاره بدله کړی ده. موږ د لیکنو نظم د مضمون پر اساس په لویو ګروپونو بدل کړی دی، او ټول د یوه مضون په هکله مواد مو د یوه عنوان لاندی اچولی دی.

سره له دی چې موږ د دغی خبر پاڼی له لوستونکو څخه تشویقوونکی عکسل العمل تر لاسه کوو، خو د موادو راغونډول ډیر ګران کار دی ځکه چې په افغانستان کې زیاتی اداری او انفرادی کسان په فعاله توګه خپلی خپرونی خپروی. موږ د نورو سازمانونو چې په کابل او یا په نورو ځایونو کې دی په مینه والو کارکوونکو باندی د خپرونو او مرجعو د استولو له پاره حساب کوو.

که څه هم موږ هڅه کوو چې په دغه خبر پاڼه کې تر ټولو نوی خپرونی شاملی کړو خو کله داسی هم کیږی چې ځنی خپرونی د اصلی وخت څخه وروسته خپریږی او یا زموږ ذهن ته په داسی وخت کې راځی چې له خپریدو څخه یې میاشتی تیری شوی وی؛ موږ تر ټولو مهمو خپرونو لسټ دلته د لا زیاتی خبرتیا له پاره ځاي پر ځاي کوو.

که تاسو د افغانستان په هکله د نویو څیړنو په اړه کومو پاڼو، څیړنو، اسنادو او نخشو سره کله هم مخامخ شی نو بی له واره یې موږ ته په دغه بریښنا لیک را واستوی. newsletter@areu.org.af

د افغانستان د څیړنی او ارځونی د اداری کتابتون

له ۲۰۰۲ کال څخه را په دی خوا د افغانستان د څیړنی او ارځونی اداری د خپلو د څیړنو د حمایې لپاره یو کتابتون جوړ کړی دي چې مواد یې خاص د افغانستان په هکله دې. په ۲۰۰۳ کال کې د جنوبی آسیا د څیړنو ټولنی چې پخوا د افغانستان د څیړنی برتانوی موسسی په نام یادیدله، د افغانستان د څیړنی او ارځونی اداری ته تقریباً ۳۰۰۰ کتابونه او راز راز لیکنی چې د سیمی او د افغانستان په هکله وې، ورکړی. د دغه کار یو اړخ داوو چې دغه کتابونه په افغانستان کې پاتې شې تر څو څیړونکې له هغو څخه کار واخلی. د افغانستان د څیړنی برتانوی موسسه" ۱۹۷۲ کال کې په کابل کې تاسیس شوه، او یو شمیر د لرغون پوهنی پروژی یې په غاړه واخستلي. او همدانګه یې د برتانی له زده کوونکو سره چې د بشر پوهنی او توکم پیژندنی په هکله څیړنی کولی مرسته کوله. د دغی موسسی ریس رالف پنډر ویلسن په ۱۹۸۱ کال کې د کمونستانو له خوا ونیول شو او له یو شمیر نورو بهرنیانو سره یو ځاي له افغانستان څخه وایستل شو. او د دغی موسسی د کتابونو بیلګه د برتانی په سفارت کې وساتل شوه. او دنیکه مرغه مخکی له دی چی سفارت تالا شی د کتابونو بیلګه له هغه ځاي څخه انتقال شوه. او دغه کتابتون بیا په ۲۰۰۲ کال کې فعال شو.

له باب نوکس، کارلا کرسمنو، نیکولاس سمس ویلیمس او جانتن لي څخه د افغانستان د څیړنی او ارځونی د اداری لپاره د کتابونو د دغه غونډی د ورکولو د ترتیبونی لپاره مننه کوو، دغه بی ثاری زیرمه یو ځل بیا د څیړونکو لپاره لاس رسیدنکی ده. ډاکټر انډریو وایلډر، چې له ۲۰۰۲–۲۰۰۵ پوری د افغانستان د څیړنی او ارځونی د اداری ریس وو، په افغانستان کې د ملګرو ملتو د مرستندویه هیات په مالی مرسته، موافقت وکړو چې دغه د کتابونو بیلګه ځاي پر ځاي کړی، د رده بندی لپاره یې کارمندان استخدام کړی او د ساتنی لپاره یې سرمایه تیاره کړی.

دغه بیلګه چې د زیاتیدو په حال کې ده، په دغه شان ده؛ د افغانستان د دولت خپرونی، د بسپنه ورکوونکو او د غیر حکومتی سازمانونو خپرونی او راپورونه چې د افغانستان په هکله دی، او د ملګرو ملتو اړونده خپرونی، موقوته خپرونی، نخشی، سي ډیان او ډی وی ډیان. د رسمی مجلو خاصی یادونی او د افغانستان د سرشمیرنی کتاب. دغه بیلګه اوس له ۵۰۰۰ څخه زیاتی رده بندی شوی نمونی لری چې په انګریزی، پښتو او دری ژبو او داسی نورو ژبو باندی (لکه فرانسوی، جرمنی، ایتالیاوی، او روسی) دی. او ۲۰۰۰ نوری لا در رده بندی په پروسه کې دی. د دغه کتابتون منظور له نورو بین المللی کتابتونونو سره د رقابت نده بلکه غواړی چې اړونده مواد چې په افغانستان او له افغانستان څخه بهر دی د بین المللی او ملی څیړونکو د استفادی لپاره وساتی. دغه کتابتون د افغانستان د څیړنی او ارځونی د اداری په دفتر کې موقعیت لری (د ګل فروشی کوڅه د دوهمی کوڅی ګوښه). نوموړی کتابتونه د سهار له ۹ بجو څخه د مازدیګر تر ۴ بجو، له یکشبه تر پنج شنبه پوری کار کوی. (د جمعی او شنبی په ورځو کې تړلی وی)، د دغه کتابتون ټول مواد یوازی د کتابتون دننه او د کاپی کولو لپاره لاس رسیدونکی دی، خو امانت نه ورکول کیږی. د دغه بریښنا لیک له لاری کولای شی چې له دغه کتابتون سره په تماس کې شی. newsletter@areu.org.af.

اوسنۍ څېړنې

په دغه ځای کې د افغانستان د څېړنې او ارځونې اداری د اوسنی څېړنو خلاصه، چې د دغې اداری څېړونکو تر سره کړې دي موجوده ده. د لا زیاتو معلوماتو له پاره او یا د تماس نیولو له پاره دغه بریښنا پتې ته لیک را واستوی newsletter@areu.org.af. فرنسز برون د څېړونو د کار په هکله د هغوی تشریع تالیف او تصحیح کړې ده.

د طبیعي منابعو اداره

د افغانستان د څېړنې او ارځونې د اداری د طبیعي منابعو د اداری په باب څېړنه د افغانستان د ملي انکشاف د انتقالي ستراتیژۍ د کرنې او شپنې صنعت تشخیص په افغانستان کې اقتصادي ودې له پاره د اساسي ساحو په بڼه منعکس کوي. د افغانستان د ملي انکشاف انتقالي ستراتیژۍ د مشروع کرنې پراختیا او جدیت د نشه یي توکو پر ضد د مبارزې د پالیسي د همایې له پاره لازمي ګڼي. د دغو اولویتونو بنیاد د افغانستان د طبیعي منابعو د اداری د انکشاف د درک وړ اړتیا ده، په خاصه توګه د اوبه لګونې، د ځمکې نیونه، امنیت او څاروی. نوموړې څېړنه د کابل، هرات، غزنی، او د کندز ولایاتو باندې تمرکز کړې، چیرته چې اوږدمحاله او موضوعي څېړنې اوبو ته د لاس رسنې او اداری، د کرنې سیستم او کلیوالـه معیشت په هکله سپړل کوي. او کولای شو ووایو چې په لا خاصه توګه، دغه څېړنه د مشروع کرنې د حاصل د انکشاف او بیا د کلیوالـه معیشت د ښه والي له پاره له طبیعي منابعو او فرصتونو څخه د بزګرانو د استفادې د طریقې د ویرې او اغیزمنتوب د پیژندلو پلټنه کوي. د افغانستان د څېړنې او ارځونې د اداری د څېړونکو ډله یو داسې طریقه رامنځته کوي چې د مقایسې له مخې په ټول هیواد کې د کرنې ستراتیژیو څارنه او تحلیل وکړي. د ۲۰۰۶ کال په پای کې به دغه اداره د بیلا بیلو تخمونو د ګټې او د تولید د شرایطو د راز راز ستراتیژیو په اړوند دقیق معلومات په لاس کې ولري. همدارنګه د افغانستان د څېړنې او ارځونې د اداری څېړنیزه ډله د افغانستان د ځمکو د هیأت په همکاری سره د ځمکو د نیونې په امنیت باندې کار کوي. کولای شو ووایو چې د دغې ډلې هیله دا ده چې د ځمکو د مناقشو له پاره د روغې جوړې لارې چارې رامنځ ته کړي.

جنسیت

د جندر یا جنسیت څېړنیزه پروګرام د افغانستان په شرایطو کې د جندر د اړیکو د پالیسي دلالت آزمایي. او په راتلونکي کال کې به دوه نورې څېړنې تر سره کړي. یوه یې د کورنیو ډاینامیزم او د کورنیو د تاوتریخوالي په هکله ده چې موخه یې د ۲۰ کلونو جنګ جګړې په دوره کې په کورنیو کې د بدلونونو، او د کورنیو په اړیکو او قدرت باندې د دغو بدلونونو د اثراتو، او دا چې په څه حالاتو کې دغه تغیرات په کورنیو کې د تاوتریخوالي د زیاتیدو او یا کمیدو سبب ګرځي، پوهیدل دي. په دې کې د ښځو او نارینه وو، او خپله د ښځو او یا د نارینه وو تر منځ تاوتریخوالي او همدارنګه د ماشومانو انضباط پکښې شامل دي. د دغې څېړنې نتایج به په افغانستان کې د کورنیو د تاوتریخوالي پر مخه د انګیرنو دقیقه پوهه تیاره کړي، چې د دغه شان تاوتریخوالي د کمولو فعالیتونو او پیغامونو سره به مرسته وکړي.

دوهمه څېړنه به په افغانستان کې د ټولنو د قضایي سیستم د فعالیتونو په هکله څېړنه تر سره کړي. د دغې څېړنې له موخې څخه ده چې ۱) د ټولنې قضایي سیستمونه څنګه فعالیت کوي، د وخت او فضا په پام سره د هغوی بدلونونو تعریف، او هغه پرنسیبونه چې د هغو پریکړو تابع دي؛ ۲) د شریعت، دولت، او مرسومي قوانینو اړیکې وڅیړي او دا کشف کړي چې کوم اختلافات په محل کې حلیږي او کوم اختلافات دولت ته راجع کیږي، دلیل یې څه دی؛ او ۳) او دا چې د ټولنې د قضایي سیستمونو د فعالیتونو او حاصلاتو د مساواتو دلالت مالوم کړي، او خاص تمرکز به د جنسیت په مساواتو باندې وي. دغه څېړنه په د ۲۰۰۶ کال په سپتمبر کې به دوو تر څلورو ولایاتو کې پیل شي.

معیشت

د مهاجرت په هکله د افغانستان د څېړنې او ارځونې د اداری څېړنه وطن ته د مهاجرینو د راستنیدو او بشپړتیا، په هیواد کې د بې ځایه شویو خلکو، او په افغانستان کې د راستانه شویو کسانو اړونده مسایل آزمایي. د څېړنې له موخې څخه ده چې د موجوده معلوماتو نواقص په ګوته کړي او په افغانستان، پاکستان او ایران کې لا زیات اغیزمنه پالیسي، پروګرام، او مدافعي کارونو له پاره معلومات برابر کړي. د نوموړې څېړنې ډلـه اوس په دریو ګاونډیو هیوادو کې د افغانستان د دوهم نسل په څېړنه باندې لګیدلې ده، نوموړې درې هیوادیزه څېړنه په زلمیو افغانانو باندې چې له ۱۵ تر ۳۰ کلو پورې عمر لري او لږ تر لږه د خپل د عمر نیمایي برخه یې په پاکستان یا ایرا ن کې تیره کړې وي، تمرکز کوي، او د یو افغان په بڼه د هغوی د هویت احساس څیړي او افغانستان ته د راستنیدو له احساس سره یې اړیکې مالوموي. له کومه ځایه چې ځوانان د هغو افغانانو چې په ګاونډیو هیوادونو کې ژوند کوي یوه اساسي برخه جوړوي چې په پاکستان کې ۵۵ فیصده افغانان له ۱۸ کلو څخه کوچنی دي، نو د وطن په هکله د هغوی د احساساتو او ادراک پیژندنه د موفقانه راستنیدو د ستراتیژیو د جوړولو له پاره غوره ده. دغه څېړنه به همدارنګه د راستانه شویو ځوانو افغانانو چې لږ تر لږه نیم عمر یې په بهر ملکو کې تیر کړې وي، د راستنیدو تجربې وڅیړي.

د افغانستان د څېړنې او ارزونې د ادارې د کلیواله معیشت څېړنه اوس په کلیواله معیشت کې د قرضو په رول باندې تمرکز کوي. نوموړې اداري په دې وروستیو کې د غیر رسمي قرضې د سیستمونو په هکله یوه څېړنه بشپړه کړه، چې د کورنیو د ژوندون او حفاظت په ستراتیژیو کې د دغه ډول قرضو د اړیکو اصلي رول څرګندوي په داسې حال کې د دغو ډول قرضو نادرسته استثمار هم چې کله نا لکه بېنسېرې مالوموي. د پورتني څېړنې د موندنو پر اساس دغه اداره اوس په کلیواله معیشت کې د مایکرو کریډیټ د رول په هکله څېړنه کوي. د پام وړ پانګې چې په هیواد کې د مایکرو کریډیټ په بڼه شوی په پام کې نیولو سره، دغه پلټنه کوي چې څه کسان دغه شان قرضو ته لاس رسنه لري او دا د هغوی کلیواله معیشت په امنیت کې، په کور کې د جنسیت د اړیکو او د غیر رسمي قرضو په اړه څه مفهوم لري. او همدارنګه دغه څېړنه د افغانستان په شرایطو کې د مایکرو کریډیټ د اغېزو په آزمایلو کې یو انتقادي لید د مایکرو کریډیټ د ورکوونکو د مخالفت لرونکي انګېزو په رڼا کې، چې زیاتره یې د خوارې د له منځه وړلو ادعا کوي خو اکثره د موسسو د خطر د لږولو او د مالي ټینګښت له خوا زیات اداره کیږي. د څېړنې په نتیجه کې به د مایکرو کریډیټ له پاره سپارښتنې تیارې کړي چې څنګه کولای شي د مراجعینو د علاقې په مطابق خدمات وړاندې کړي. او همدارنګه به پنځو ولایاتو کې د تریاکو د تولید څخه د بزګرانو د را ایستلو له کوښښونو سره د مایکرو کریډیټ د اړیکو براورد وکړي.

د ښاري معیشت په هکله د افغانستان د څېړنې او ارزونې د اداري ۱۸ میاشتني څېړنه د ۲۰۰۷ کال په آګسټ کې پای ته رسیږي. دغې څېړنې داسې موندلې ده چې د ښارونو ولاړ مارکیټي کارونو ته د ستنې لاس رسنه، د ځمکو نا امني، اساسي خدماتو ته ضعیفه لاس رسنې او د ښاري پلانونو په پروسه کې د ږغ نشتون په افغانستان کې د ښاري معیشت د نا امنۍ اساسي عاملونه دي.

حکومت

د حکومت داري څېړنیزه پروګرام اوس په دوو پراخه ساحو کې کار کوي؛ ۱) د ولایاتو او ولسوالیو د حکومت جوړښتونه، او ۲) ټولنیزه حکومت او د ملي پیوستون پروګرام. د ولایاتو او ولسوالیو د جوړښتونو څېړنه اوس د ولایاتو د شوراګانو او د ولایاتو د انسجام په میکانیزمونو، لکه د ولایاتو د انکشاف کمیټه او سیمه ییزه کچې ته د عامه اداري سمون په پراخولو باندې تمرکز کوي. د ټولنیزه حکومت څېړنه د محلي حکومت په ټولنو کې د فعالیت بدلونونو باندې چې د ملي پیوستون د پرواګرام د ټولنې د انکشاف د شورا د معرفي کولو له کبله رامنځته شوي دي او له اوسني رسمي او غیر رسمي مقاماتو سره د هغوی په همه جانبه اړیکو باندې تمر کز کوي. د ټولنې د انکشاف د شوراګانو فعالیت او ستونځې چې د ملي پیوستون تسهیل کوونکي غړي ور سره مخامخ دي د ۲۰۰۵ کال د پاڼې مضمون دی، *"د ملي پیوستون سمه هماهنګي"*. او راتلونکې خپروني او څېړنې به د سیمه ییزه حکومت په جوړښتونو کې د ټولنې د انکشاف شوراګانو پر ځای، او د ټولنې په کچه نورو حکومتي مسایلو باندې په شمول د امنیت او د مخالفتونو په حلولو باندې تمرکز وکړي.

بازارونه او سیاسي اقتصاد

د افغانستان د څېړنې او ارزونې د اداري د بازارونو او سیاسي اقتصاد د څېړنې اصلي موخې دا دي؛ ۱) چې په افغانستان کې د خصوصي سکتورونو د دندو په هکله لا ښه پوهاوي تر لاسه کړي؛ ۲) چې د افغانستان د سوداګرانو له تجروبو څخه، هغه چاپېریال چې هغوی پکښې فعالیت کوي او له کومو خنډونو سره چې مخامخ کیږي، په هکله پوهاوي تر لاسه کړي؛ ۳) چې بیا رغونې او اقتصادي پالیسي په بازارونو باندې څه اغیزه لري؛ ۴) چې د *خصوصي* سکتور واقعیتونه د پالیسي جوړوونکو له موخو او توقعاتو د اړیکو براورد وکړي؛ ۵) د خصوصي سکتورونو د انکشاف د ګټو د لا ښه خپرولو له پاره سپارښتنې وکړي، او په بازارونو کې ونډه او لاس رسنه پراخه کړي. د ۲۰۰۷ کال د جون د میاشت، *بازارونو ته ورتګ: د افغانستان په شپږو سکتورونو کې سوداګري او سوداګران*، راپور د ممیزو، غالیو، د معدني سونګ موادو، درملو، د معماري مواد او د مستعملو موټرو د بازار په هکله د موضوعي څېړنو اساسي موندنې را کښاګي. د نوموړي پروګرام موخه دا هم ده چې د سیاسي اقتصاد تر ټولو ښه مسایل په ګوته کړي؛ د اوسني خصوصي کولو د پالیسي په هکله یوه پاڼه راتلونکې ده. د یادونې وړ ده چې په راتلونکې میاشتو کې دغه څېړنیزه ډله به د حکومت د انکشافي ستراتیژۍ په هکله د اقتصاد حیاتي مسایل په ګوته کړي، لکه د معدني موادو د منابعو د استخراج سکتور په افغانستان کې د ودې اساسي بالقوه محرک په بڼه، په ګوته

د فرانسي د لرغون پوهي هیأت څېړنه په افغانستان کې

په افغانستان کې د فرانسي د لرغون پوهي هیأت په ۱۹۲۲ کال کې رامنځته او په ۲۰۰۴ کال پر انستل شو چې په ټول افغانستان کې له ۱۰ څه زیاتو پروژو باندې، لکه سروې، د لرغون پوهي استخاج، د لرغونو موادو او معماریو په ساتنې، او د کلتورو میراثونو په ساحه کې د مسلکي افغانانو په روزلو باندې، کار کوي. د دغه هیأت په نوي برېښنا پاڼه کې www.dafa.org.af څېړنو له پاره د پروګرامونو، او د استوګنځای او د دغه هیأت د کتابتون د استفادې له پاره لار ښود موجود دی، (په دغه کتابتون کې تقریباً ۱۰۰۰۰ کتابونه او د لرغون پوهې او تاریخ په هکله ۳۰۰۰ موقوته خپروني موجودې دي). دغه برېښنا پاڼه به ژر تر ژره په انګریزي ژبه باندې جوړ شي. په لاندني برېښنا لیک کې له ډیوېډ جوري سره په تماس کې شئ: david.jurie@dafa.org.af

د افغانستان د څېړنې او ارځونې د اداري نوي خپروني

لاندنی خپرونی د دغی اداری د اپریل، می او جون په میاشتو کې خپری شوی، او دغه ټولی خپرونی د دغی اداری په برېښنا پاڼه کې موجودی دی، او چاپ شوی کاپیانی کولای شی د دغه اداری له کتابتون نه بی له کوم قیمت څخه تر لاسه کړی. که تاسو غواړی چې د خپرونو د خپرېدو اعلان په خپل برېښنا لیک کې تر لاسه کړی نو دغه برېښنا لیک ته لیک را واستوی. newsletter@areu.org.af

حکومت

په افغانستان کې ولایتی حکومت: له ګډوډیا څخه د سمون په لور په نام معلوماتی لیکنه چې سارا لیسټر او هیمش نیکسن لیکلی ده، د حکومت د لید په شرایطو کې د ولایتی شوراګانو او د ولایتی انکشاف کمیټو رولونه آزمایي. (ډېر ژر به په پښتو او دری ژبو باندی هم خپره شی).

د ۲۰۰۵ کال د نومبر د میاشت پاڼه د *ملی پیوستون د پروګارم نبه هم آهنګی: له تسهیل کوونکو غړو سره د ستونځو او د هغو د حل د لارو چارو مباحثی*، لیکواله پلوشه کاکړ، دغه پاڼه اوس په پښتو ژبه موجوده ده.

د ۲۰۰۵ کال د ډیسمبر د میاشت څپرونه *څو ټوټی پارلمان؟ د ۲۰۰۵ کال د ټولټاکنو تحلیل*. لیکوال انډریو وایلډر. دغه خپرونه اوس په دری ژبه موجوده ده.

معیشت

د افغانستان په کلیواله برخو کې د غیر رسمی قرضو طریقې: موضوعی څېړنه ۱: هرات، لیکواله فلور کلین، دغه د دریو موضوعی څېړنو لمړی څپرونه ده چې موخه یې دا ده چې مایکرو کریډیټ په غیر رسمی قرضو باندی له یو اغیزی سره برلاسی کیدو د څرنګوالی په اړه یو لید وړاندی کړی.

د پنځو خپرونو د لړی وروستنی دری موضوعی څېړنی چې د ښاری معیشت په هلکه دی په درې ښارونو کې د کورنیو د معیشت ستراټیژۍ آزمایي، دغه څپرونی ټولی ستیفن شوت لیکلی دی:

ځمکه تر لاسه کول: په جلال آباد کې ښاری معیشت

په بریالیتوب کې پرته خواری: په هرات کې ښاری معیشت

د امنیت په لټه کې: په کابل کې ښاری معیشت

د امنیت په لټه کې پاڼه په دری ژبه هم موجوده ده

مهاجرت

دوامداره ساتنه، پایېدونکې بشپړونه: په ایران کې افغانی مهاجرین او کډوال، لیکوال ام. جې. عباس شهوازی او ډیانا ګلوزی بروک، دغه خپرونه د افغانستان د څېړنې او ارځونې د اداری د اوږدمحاله څېړنی دریمه معلوماتی پاڼه ده چې د افغانانو فراملتی شبکو څخه په افغانستان، ایران او پاکستان کې لیدنه کوی.

د پاکستان د شمال لویدیځ ولایت څخه ننګرهار ته راستانه شوی افغانان، لیکواله ګلبدن حبیبی او پامیلا هنټی، د همدغی پروژې وروستنی نهمه موضوعی لیکنه ده.

طبیعی منابع

د درې کلنی څېړنې، د اوبو د اداری، څارویو او د تریاکو د اقتصاد عملی موضوعی څېړنې، لمړنی موندنی په پنځو موضوعی لیکنو کې د راپور په بڼه وړاندی شوی:

د الن روی *بنسټیزه سروی*

د ابولګونی سیسټم، یان مکالیسټر اندرسن

د اوبو ټولنیزه اداره، جانوتن ال لې

د څارویو ساتنه، انټونی فیتزبرټ

په کندز او بلخ کې د تریاکو کرنه، آدم پن

دغه راپورونه د لمړنی ساحوی کار موندنی وړاندی کوی او د اوبو د رسونی، او د ټولنیزه اوبو د اداری د سیسټمونو، د څارویو د اداری، د ځمکو د لرنی رسمی او غیر رسمی *طریقی* او د تریاکو د کرنی د شرایطو او چلوونکو، اوسنی *طریقی* تشریح کوی.

ښوونه او روزنه

د ۲۰۰۶ کال د مارچ د میاشتی معلوماتی پاڼه، *د ښونځیو له دیوالونو څخه هاخوا کتل: په افغانستان کې کورنی پریکړی او په ښونځی کې نوم لیکنه*، لیکواله پامیلا هنټی، دغه پاڼه اوس په دری ژبه هم موجوده ده.

بازارونه او سیاسی اقتصاد

بازار ته تلل: د افغانستان په ۶ سکتورونو کې سوداګری او سوداګران، د انا پیټر سن لیکنه یوه ترکیبی لیکنه ده چې په افغانستان کې د راز راز بازاری سکتورونو اصلی موندنی له شپږو انفرادی موضوعی مطالعو څخه را کښباږی: ممیز، غالی، د سونګ معدنی مواد، درمل، د معماری مواد او د مستعملو موټرو بازار. نوموړی پاڼه یادونه کوی چې لوړی کچې ته د پایېدونکې خصوصی سکتور د ودی د چلوونکې موخی ته د رسیدلو له پاره افغانستان لا زیات کار باید وکړی.

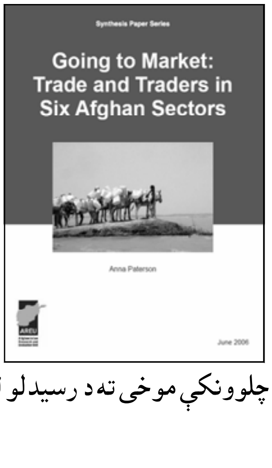

نوی خپرونی او منابع

کرنه

Afghanistan agriculture moving forward / Daniel Miller. [Kabul?]: USAID, 2006. 16 p.; 30 cm.

دغه خپرونه په افغانستان کې د کرنی حالت او دا چې د دغه سکتور د بیا ژوندی کولو له پاره بسپنه ورکوونکې څه کوی..... تشریح کوی. دغه پاڼه په دغه بته کې موجوده ده http://dec.usaid.gov (د پلټنی له پاره له دغه کوډ څخه کار واخلی PN-ADF-903).

The Afghan agricultural extension system: impact of the Soviet occupation and prospects for the future / by Tooryalai Wesa. 2002. xv, 337 p.: ill., map. Thesis (Ph. D.)--The University of British Columbia, 2002.

Agricultural commodity price bulletin. Kabul: Ministry of Agriculture and Food, Planning Department, Marketing, Economics and Statistics Division. v.: map; 30 cm. AREU holds January, April, and May 2006.

دغه ورځپاڼه د کرنی د راز راز جنسونو او خدماتو د بیو کلنیزه معلومات وړاندی کوی (په شمول د څارویو). او په د ی کې د ملی مستهلکو د بیې نښه او د کابل د مستهلکو نښه هم وی.

Agriculture prospects report. Kabul: Ministry of Agriculture and Food, Marketing, Economics and Statistics Division. v.: col. ill., maps; 30 cm. Also published in Dari.

د دغه راپور له موخی څخه ده چې د کرنی او خواړو د وزارت د پالیسی تحلیل کوونکو او جوړوونکو ته په بیلا بیلو ولایاتو کې د حبوباتو د رسولو او د تقاضاوو په هکله تر ټولو نوی ډیټا او د تهدیدونکو مزرو حشرو او امرازو په هکله معلومات برابر کړی، تر څو انکشافی هڅی او منځګړتوب پلان او پیل شی.

Building a new agricultural research and extension system in Afghanistan: initial thoughts / Daniel Miller. [Kabul?]: USAID, 2006. 8 p.; 30 cm. Available at http://dec.usaid.gov (enter document number: PN-ADF-904).

Case study: vegetable dehydration and processing factory in Afghanistan / Kenneth E. Neils. [Kabul?]: USAID, 2006. 11 p.; 30 cm. http://dec.usaid.gov (enter document number: PN-ADF-907).

Master plan 2005 / Ministry of Agriculture, Animal Husbandry and Food (MAAHF), Government of Afghanistan. [Kabul]: MAAHF, 2005. xv, a-c, 379 p.; 30 cm. (3 MB file)

د ۲۰۰۵ کال ماستر پلان چې د اوږدی، پیچلی او د لوړی کچې د وندې د پروسی له لاری چې په ولایتی او ملی کچه یې لویې او کوچنی غونډی درلودلی، مینځ ته راغلی او د ۲۰۰۴ کال د پالیسی او ستراتیژی د کاری چوکاټ پر ځای راځی. د دغه پلان د راز راز برخو مجموعه داسی طرح شوی ده چې د کرنی د سکتور دودی له تولیزه اندازی څخه ۲ فیصده یې برابره کړی. محتویات: د اجرایې خلاصه (له ۱ - ۱۹ مخه پوری)؛ فصل ۱. د کرنی د سکتور د پراختیا ستراتیژی)له ۲۰ - ۲۱ مخه پوری)؛ ۲. د کرنی وده، د خواری له منځه وړل (۲۲ - ۷۱)؛ ۳. کرن پوهه (۷۲ - ۱۲۴)؛ ۴. څاروی (۱۲۵ - ۱۷۹)؛ ۵. د خواړو حفاظت (۱۸۰ - ۲۱۲): ۶. د طبیعی منابعو، ځمکي، اوبو، ځنګلونو، د ژوو نړی، نا مزروع ځمکی، او د چاپیریال ساتنه (۲۱۳ - ۲۴۰)؛ ۷. د څیړنی او تکنالوژی انتقالول (۲۴۱ - ۲۶۰)؛ ۸. د کلیواله مالیې سیستم (۲۶۱ - ۲۶۹)؛ ۹. د کرنی، مالداری او خواړو د وزارت پالیسی، څارنه او ارزیابی، او پلان جوړونه (۲۷۰ - ۲۸۹)؛ ۱۰. خصوصی جوړونه، او د خصوصی سکتور پراختیا (۲۹۰ - ۳۲۰)؛ ۱۱. کیفیت سمبالول او د تصدیقولو سیستم)۳۲۱ - ۳۴۴)؛ ۱۲. د جنسیت مساوات (۳۴۵ - ۳۵۳)؛ ۱۳. د خلکو ونده اخستنه او واکمن کونه (۳۵۴ - ۳۶۵)؛ ۱۴. [بشری منابع] (۳۶۶ - ۳۷۴)؛ ۱۵. داخلی بازار او د بازار د زیربنا انکشاف (۳۷۵ - ۳۷۹).

Perennial horticulture in eastern Afghanistan: subsector overview and implementation strategy / Juan M. Estrada. [Kabul?]: USAID, 2005. iii, 42 p.; 30 cm

دغه څیړنی د ختیځ افغانستان [ننګرهار، کنړ، او لغمان] د میوو او خستو د سکتور د برخی مرور وړاندی کوی. (اجرایې خلاصه، لمړی پاڼه). http://dec.usaid.gov (د سند شمیره هم داخله کړی: PN-ADF-909)

Privatization of veterinary services in Afghanistan: development that works. [Kabul?]: USAID, [2006]. 3 p.; 30 cm. http://dec.usaid.gov (enter document number: PN-ACG-913).

د کرنی د بازار د بیا جوړونی پروګرام په هکله لاندنی پنځه لنډی پاڼی په دغه بریښنا پاڼه کې موجودی دی. www.dec.org (پلټنه د سند د شمیری له مخی وکړی):

Rebuilding Agricultural Markets Program (RAMP): activities by province in Afghanistan (January 2006) 8 p. (PD-ACG-916).

Rebuilding Agricultural Markets Program (RAMP): activities in Balkh province. 3 p. (PD-ACG-917).

USAID/RAMP projects in Nangarhar. [Kabul?]: USAID, [2006]. 4 p. (PD-ACG-914)

Rebuilding agricultural markets program (RAMP). [Kabul?]: USAID, [2006]. 2 p. (PD-ACG-919).

Economic benefits of RAMP activities. [Kabul?]: USAID, [2006]. 9 p. (RAMP insights; v. 3 (February 1, 2006)) (PN-ADF-913).

اقتصادي پراختيا

The Afghanistan Reconstruction Trust Fund (ARTF): presentation by the Administrator, donors meeting, February 2, 2006. London: [ARTF], 2006. [29] p.; col. ill.; 21 x 30 cm.
يو پور پوينټ نمايش www.worldbank.org/artf.

Afghanistan: managing public finances for development / Poverty Reduction and Economic Management Sector Unit, South Asia Region. [Washington, D.C.]: World Bank, [2005]. 152 p.: col. ill.; 27 cm.

Afghanistan: what kind of peace? The role of participatory rural development in peace-building / Omar Zakhilwal and Jane Murphy Thomas. 2006. 30 p.; 30 cm. Pre-publication draft.
دغه پاڼه به په يو کتاب کې چې د سولې جوړولو په هکله د شپږو د جنګ څخه د وروستنيو هيوادونو پاڼې راغونډوي، څرګنده شي، چې د کاناډا شمال جنوب موسسې له خوا خپرېږي.

Economic indicators / Islamic Republic of Afghanistan, six and seventh reviews under the Staff-Monitored Program. 6th review (22 November 2005) www.imf.org/external/np/ms/2005/112205.htm. 7th review (26 March 2006) www.imf.org/external/np/ms/2006/032606.htm
سپارښتنې: ۱. ژر تر ژره د افغانستان د ټولو مرکزي آسيا د ګاونډيانو او همدارنګه د سوداګرۍ د راتلونکو له قاروې ملګرو سره د هوايي اړيکو له پاره د کابل هوايي ډګر پرانستل شي؛ ۲) هغه اوږد محال انتظار چې بار چلوونکو باندې د آسيا په سرحدونو کې تحميليږي را کم کړي؛ ۳. د دې له پاره چې افغانستان او د مرکزي آسيا نور هيوادونه د يوې اداري تر لاندې چې په منطقه کې به د ټوليزه پروژو او نوښتونو انسجام آسانه کړي بايد چې د مالي بين المللي موسسې او دولتي وزارت خانې بيا تنظيم کړي. www.silkroadstudies.org/new/docs/0604kabul.pdf

Income tax manual / Ministry of Finance, Islamic Republic of Afghanistan. Kabul: Ministry of Finance, 2006. *vii*, 298 p.: forms; 30 cm. www.mof.gov.af/tax/INCOME%20TAX%20MANUAL.html

The investor: AISA quarterly / Afghanistan Investment Support Agency (AISA). Kabul: AISA. v.: col. ill.; 30 cm. AREU holds 1st year, 1st issue (February-March-April 2006) only. www.aisa.org.af

Islamic credit and microfinance (21 p.) under *Islam, land & property research series*. www.unhabitat.org/programmes/landtenure/publications.asp

Microfinance for Afghanistan's agricultural sector / Rebuilding Agricultural Markets Program (RAMP). [Kabul?]: USAID, 2005. 3 p.; 30 cm. (RAMP insights; v. 1 (18 April 2005). http://dec.usaid.gov (enter document number: PN-ADF-912).

Women entrepreneurs in post-conflict economies: A look at Rwanda and Afghanistan / Gayle Tzemach. Washington, D.C.: Center for International Private Enterprise, 2006. 8 p.; 30 cm. "April 28, 2006" --caption. www.cipe.org

The World Bank in Afghanistan (April 2006 issue (14 p.) in English, Dari and Pashto). www.worldbank.org.af

ښوونه او روزنه

Fostering education for female, out-of-school youth in Afghanistan / Jo Ann Intili and Ed Kissam, Eileen St. George.
دا خپرونه د بين المللي انکشاف په ورځپاڼه کې خپره شوه ۲:۱. (۲۱ مخه)؛ ۳۰ سانتي متره. د ۲۰۰۶ کال د مارچ مياشت.
www.equip123.net/JEID/articles/2/Afghanistan.pdf

جنسيت/جنډر

Gender mainstreaming in conflict transformation: building sustainable peace / edited by Rawwida Baksh et al. London: Commwealth Secretariat, c2005. xii, 232 p.: ill., ports.; 26 cm.
په دغه خپرونه کې د پراختيا پر مسايلو باندې د جنسيت نوې منځګړتوب لري. او همدارنګه د ببيليوګرافي مرجع هم موجودې دي.

Development communications strategies and domestic violence in Afghanistan / Sarah Kamal. [Washington, DC?]: The Peaceful Families Project, 2006. 12 p.; 30 cm.
دغه مقاله د افغانستان د جنګ د وروستيو وختونو لنډ چال چلند او يو څه د مفاهمې ګرايشونه چې په هيواد کې کورنۍ زور زياتي ښکاروي، وړاندې کوي. www.peacefulfamilies.org

The woman behind the man: politicized portrayals of Afghan Muslim women in wartime / by Faiza Hirji. 2003. 244 p. Thesis (M.A.)--Carleton University, 2003.

حکومت او پاليسي

Afghanistan and its neighbors: an ever dangerous neighbourhood / Marvin G. Weinbaum. Washington, D.C.: United States Institute of Peace (USIP), 2006. 20 p.: col. maps; 30 cm. (United States Institute of Peace. Special report; 162). June 2006.

د افغانستان د ثبات له پاره د افغانستان د سرنوشت او د متحده ایالاتو او د ایتلاف د قوی هڅی به په لویه کچه د دغه هیواد د راز راز او چاپېر ګاونډیانو د اوسنی او راتلونکیو پالیسیانو له خوا متاثر وی. د افغانستان زیاتره تحلیل د د غه هیواد په داخلی اهمیت او یا پالیسی چې متحده ایالات او د ایتلاف قوی ملګری هیوادونه تعقیبوی تمرکز کړی دی. تر نن ورځې پوری د اسی لږ تحلیلونه موجود دی چې د افغانستان آینده د دغه هیواد د منطقې د شرایطو په مطابق او په منطقه کې د دغه هیواد د اصلی لوبغاړو په نظر کې نیولو سره، ځای پر ځای کړی. بد مرغه دا ده چې زیاتره هیوادونه، په شمول د پاکستان، ایران، هند، چین، روسیه او د مرکزی آسیا جمهوریتونه په افغانستان کې د پراختیا په پروسه باندی د مثبت او منفی نفوذ لرلو مهمه توان لری. د دغه تحلیلی خالی ګاه په ګوته کولو له پاره، د متحده ایالاتو د جنګ جګړو د تحلیل او مخنیوی له پاره د سولی مرکز له ماروین ګ وین باوم څخه غوښتنه وکړه چې د فعالیت هغه تګ لاری چې د افغانستان اساسی ګاونډیان د یو ټینګ او غښتلی دولت په لور افغانستان ته د تدریجی پرمختګ کې د مهم او سیدو له پاره اختیار او برآورد کوی ارزیابی کړی. www.usip.org

Afghanistan's new legislature: making democracy work. Kabul: International Crisis Group, 2006. 29 p.: col. map; 30 cm. (ICG Asia Report no. 116). 15 May 2006.

دغه پاڼه د ملی شورا د پرانستلو د میاشتو لنډ لید وړاندی کوی، او د ولسی جرګی د شکل او فعالیتونو په جوړیدو باندی چې تر ټولو غښتلی جرګه ده، تمرکز کوی. د لنډو معلوماتو برخی قانونی کاری چوکاټ او د ټول ټاکنی بهیر خلاصه کوی. وروسته بیا د ملی شورا (د پارلمان د غړی توب او د پارلمان مشرانو ته د رای ورکولو)، د ملی شورا په شکل کې شامل عاملونه (د جرګو تنظیمول، د اجرایې قانون اړیکې، د ملی شورا دندی)، د خصوصیت د تحلیل له پاره مفصل چال چلند ورکړ شوی دی. ملی شورا، د افغانستان دولت او بهرنیو بسپنه ورکوونکو ته سپارښتنی هم شوی دی. (له ۱۰-۱۱ مخه پوری). www.crisisgroup.org

Afghanistan's uncertain transition from turmoil to normalcy / Barnett R. Rubin. New York: Council on Foreign Relations, 2006. 43 p.: maps; 30 cm. (Council Special Report no. 12).

دغه خپرونه استدلال کوی چې افغانستان لا اوس هم له ثبات څخه لری دی. سره له دی چې نوموړی هیواد د دولت اساسی موسسی بیا جوړی کړی دی، خو یوازی پیل یې کړی چې هغوی کار کولو ته وهڅوی. دولت او بین المللی حمایه کوونکی یې د تروریستی یاغی توب له چالش سره مخامخ دی چې لا زیات وژونکې او اغیزمنه شوی ده چې مرکزونه یې په پاکستان کې دی، د نشه یی توکو سوداګری چې په دولت کې فساد، خپریدونکې خواری او نا امنی رامنځته کوی. د افغانستان موافقت لیک چې د ۲۰۰۷ کال د جنوری په میاشت کې تصویب شو د پنځو راتلونکیو کلونو له پاره د امنیت، حکومت، او پرمختګ تګ لاره برابروی. متحده ایالات د افغانستان د موافقت لیک مشرتابه په لاس کې واخلې او د هغه بشپړه سرمایې او اجرا ډاډه کړی او د افغانستان او پاکستان د اړیکو له پاره منسجمه ستراتیژی رامنځته کړی. دغه ستراتیژی به د پاکستان پر دولت زور واچوی چې د طالبانو هغه مشران چې موقعیت یې د استخباراتو د سازمان ورته وړاندی کیږی ګرفتار کړی او د ځان مرګی برید کوونکو د ملاتړ شبکو د ترلو له پاره جدی اقدامات وکړی. www.cfr.org/publication/10273

Afghanistan: elections, constitution, and government / Kenneth Katzman. Washington, D.C.: Congressional Research Service, Library of Congress, 2006. 6 p.; 30 cm. Updated May 25, 2006. "Order code RS21922" --cover.

The ethnicisation of an Afghan faction: Junbesh-i-Milli from its origins to the presidential elections / Antonio Giustozzi. London: Development Research Centre, Crisis States Programme, 2005. 20 p.: maps; 30 cm. (Crisis States Programme working papers. Series no. 1, 1740-5807; no. 67) www.crisisstates.com/Publications/wp/working.htm

The forgotten war: Afghanistan / Barnett Rubin. New York: Carnegie Council on Ethics and International Affairs, 2006. [19] p.; 30 cm. Edited transcript Carnegie Ethics Lecture 03/14/06 (Merrill House, New York City), American Military Power: an ethical inquiry series. www.cceia.org/viewMedia.php/prmID/5331

Subnational training needs assessment report / Independent Administrative Reform and Civil Service Commission (IARCSC). Kabul: IARCSC, UNDP, 2005. 52 p.; 30 cm.

په سیمه ییزه کچه د نوی، شفاف او فعاله ټولنیزه خدمت د جوړولو له پاره د ټولیزه هڅو په شرایط کې، د ۲۰۰۵ کال د اپریل څخه تر جولای پوری د روزنی د اړتیاوو براورد وشو. نوموړی د روزنی د اړتیاوود برآود پروګرام د ۲۲ ولایاتو په ۷۸ ولسوالیو کې ۴۹۲ مدنی خدمت کوونکو سروی وکړه. د موجوده بشری منابعو په اړه د اړتیاووا و اولویتونو پر بنسټ ډیټا تر لاسه شوه. د روزنی د اړتیاوو او اړونده پانګه اچونی په اړه د ځنو نتایجو د رایستلو سربیره، نوموړی راپور د بشری منابعو انکشاف ته راتلونکی لاری چې د مدنی خدماتو له پاره به یې غوره کړی، لارښودونه وړاندی کوی (د اجرایې خلاصه، ۳م مخ).

Community elections in rural Afghanistan [photocopy] / Friedrich W. Affolter et al. *Central Asia and the Caucasus: Journal of social and political studies* 2 (38). 2006, p. 75-90.

د دغی څیړنی موخه د طالبانو څخه وروسته افغانستان کې د بیا رغونی د هڅو اساسی بنیاد په اغیزمنتوب باندی د ټول ټاکنی د

مخفيانه پروسی د اثر د څرنګوالی د معرفی کولو، تحليل ده. دغه پاڼه د ملی پيوستون تاريخ، موخی او اهداف د ملی پيوستون د ټول ټاکنی بهير؛ او د باميان، فراه، هرات، کندهار، او پروان ولاياتو د ۱۵ ولسوالی په ۱۰۵۷ کليو کې د ټولنی له ټول ټاکنې څخه تر لاسه شوی کميتی ډيټا، وړاندی کوی. www.ca-c.org

روغتيا

Kabul declaration on regional collaboration in health, April 20, 2006. [Kabul]: [s.n.], 2006. 4 p. Declaration from conference entitled:

د يو کنفرانس بيان: د ټولو له پاره روغتيا، روغيتا ته د ټولو پاملرنه: ساری ناروغۍ سرحد نه پيژنی. کابل د ۲۰۰۶ کال د اپريل له ۱۷می څخه تر ۲۰می نيټی پوری.

Seth G. Jones et al. Santa Monica, CA: RAND Corporation, 2005. [2 v.] 351 p.; 30 cm. Afghanistan, p. 187-219. www.rand.org/pubs/monographs/MG321

USAID country health statistical report: Afghanistan / USAID. Washington, D.C.: USAID. v.; 30 cm. June 2005 edition of this released recently: pdf.usaid.gov/pdf_docs/PNADF801.pdf

د عامه روغتيا د وزارت د څېړنی اداری (د روغتيا اداری پوهی MSH) په همکاری سره په افغانستان کې د روغتيا په هکله د څېړنو د يو ځاي کولو له پاره د خاصو مطالعو يو ډيټابيز رامنځته کړی دی. نوموړی ډيټابيز د ۱۹۹۰ تر ۲۰۰۵ کلونو د سلو په شاه و خوا کې خپرونی په بر کې لری. بايد ووايو چې د پاليسی اسناد او د فعاليتونو راپورونه په دغو کې شامل ندی. په دغه ډيټابيز کې چې د عامه روغتيا د وزارت د منابعو په مرکز کې دی، د زياتو خپرونو بشپړ متن پلټنه موجوده ده (د دغه ډيټابيز يو احطياطی نقل د افغانستان د څېړنی او ارځونی د اداری د منابعو په مرکز کې د څېړنو د استفادی له پاره موجود دی).

تاريخ

The doctrine of Jihad in Islam and its application in the context of the Islamic Jihad Movement in Afghanistan, 1979-1988 / by Abdullah Sager Alamri.. 1990. xvii, 364 p.: ill.; 21 cm. Thesis (Ph.D.)--University of Idaho.

The history of the delimitation of the Durand Line and the development of the Afghan State (1838-1898) / by Zalmay Ahmad Gulzad. c1991 viii, 435 leaves: ill.; 29 cm. Thesis (Ph.D.)--University of Wisconsin--Madison.

Inter-regional trade and colonial state formation in nineteenth-century Afghanistan / by Shah Mahmoud Hanifi. 2001. xi, 363 p.: ill. Thesis (Ph. D.)--University of Michigan.

From dependence to intervention: Soviet-Afghan relations during the Brezhnev era (1964-1982) / by Syed Hussain Rifaat. 1993. ix, 358 leaves. Thesis (Ph. D.)--University of Denver.

The social origins of the neopatrimonial state in Afghanistan / Shahla Mokhtarzada. 1996. ii, 347 p. Thesis (Ph. D.)--University of California, Davis.

An ethnography of political leaders in Afghanistan / by Azim M. Nassimi. 1997. ix, 277 p.; 28 cm. Thesis (D. Ed.)--Ball State University.

Emergence of ulama as political leaders in the Waigal Valley: the intensification of Islamic identity / by Ahmad Yusuf Nuristani. 1992. 193 p.: map; 22 cm. Thesis (Ph.D.)--University of Arizona.

The judicial state: evolution and centralization of the courts in Afghanistan, 1883-1896 / by Amin Tarzi. 2003. xi, 375 p. Thesis (Ph. D.)--New York University.

بشر دوستانه مرستي

Afghanistan, Inc.: A Corpwatch investigative report. Oakland, CA.: Corpwatch, 2006. 32 p.; 30 cm.

فريبا نوا يوه امريکايې افغانۍ ښځه چې خپل وطن ته د بيا رغونی بهير د آزمايلو له پاره راستنه شوه، د پيسو د لګولو (نه لګولو) ځاي، د بين المللی مرستو د سيستم د کار څرنګوالی، چې کار کوی (يا يې نه کوی)، او هغه جنګ ځپلی کلی او ښارونه چې بهرنيو خلکو له خوا جوړيږی په ربښتيا سره څنګه ښکاری، څرګندوی. www.corpwatch.org

The limits of statebuilding: the role of international assistance in Afghanistan / by Astri Suhrke. [Bergen, Norway?]: [Chr. Michelsen Institute], 2006. 32 p.; 30 cm.

دغه خپرونه د څېړنو د بين المللی سازمان په کلنی غونډه کې د ۲۰۰۶ کال د مارچ ۲۱می تر ۲۴می د سانتياګو په ښار کې وړاندی شوه. د دغی پاڼی اصلی استدلال دا دی چې کله نوموړی د بدلون بهير د دولت په رغونه بدليږی، چې د پراخ سياسی، اقتصادی او اجتماعی عصری کيدو د هستی په شان طرح شوی او لږ وخت او په زياته کچه په بهرنی اقتصادی، سياسی، او نظامی مرستو پوری د تکيې له کبله د دولت په تشکيل کې ګډ تشنج او اختلاف ژور يږی. دغه پاڼه اختلافاتو باندی چې د عصری کولو له پروګرام سره يو ځای دی، په خاصه توګه د پروژو باور او ټينګښت باندی په افغانستان کې د بين المللی مرستی پروګرام

د اغیزی ځرنګوالی آزمایې. د پای سوالونه، نوموړی زیات استدلال، د افغانستان په هکله د اوسنی پالیسی د ځواب وینی او د پالیسی په مربوط ادبیات په ضمن کې راغلی. دغه بهث یا استدلال د دولت جوړونی او د بیارغونی د سترو ستونځو د اغیزمن ډول په کوته کولو له پاره د همدغه شان زیاتو مرستو، زیات بین المللی عساکر او قوی سیاسی ارتکاب باندی ټینګار کوی. استری سوهکړی زیاتوی چې، دغه منطق تیر ایستونکی دی او نشی درکولی چې بین المللی مرستی منفی او بر عکس اغیزی هم لری او په یوه اندازه د ستونځی یوه برخه تشکیلوی. د عصری کولو له پروژی د اختلافاتو د له منځه وړلو له پاره، لږ نابللی او حاکم بین المللی شتون مناسب ښکاری. www.cmi.no/publications/publication.cfm?pubid=2135. See also: *When more is less: aiding statebuilding in Afghanistan* / by Astri Suhrke. 23 p. www.state-building.org/6.html

Principles and pragmatism: civil-military action in Afghanistan and Liberia / by Georg Frerks, Bart Klem, Stefan van Laar and Marleen van Klingeren. Utrecht, Netherlands: Bartklem Research, Universiteit Utrecht, 2006. 61 p.; 21 x 30 cm.

دغه څیړنه په جنګ جګړه کې بوخت او یا له هغه وروسته هیوادونو مدنی او نظامی اړیکی څاری. په تیرو کلونو کې نوموړی مسأله په یوی ګرمی مباحثی باندی چې کله نا کله یې لږ توپیر او وضاحت نشتون ګاللی، لاس ور پوری کړی دی. یو اندازه لارښودونه راوتلی دی خو د کافی منصب داری له پاره پوره ندی. دغه څیړنی په افغانستان او لایبیریا باندی تمرکز کوی او موخه یې دا ده چې له پالیسی جوړوونکو او شاغلینو سره د لاندنیو سوالونو په ځواب ورکولو د پوره ستراتیژیو په رامنځته کولو کې مرسته وکړی: د سولی ساتی پوځونو او د مرستندویه ټولنو تر منځ انسجام په عمل کې څه نتیجه لری؟ د ټولنیزه مرستو په برابرولو کې د سولی ساتی پوځونو سستی او بریالیتوب څه دی؟ کله چې نادولتی سازمانونه له سولی ساتی پوځونو سره همکاری کوی، د هغو له پاره موجود خطر او فرصتونه څه دی؟ د مدنی خدماتو د موسسو مفکوری چې د خپل د علاقی وړ په هیوادونو کې د سولی ساتی پوځونو سره د مرستی په هکله لری څه دی؟ نوموړی څیړنه د معاصر اختلاف د بدلیدونکی طبیعت په څرګندولو او د بشری، نظامی او پراختیا د حدودو د بدلونونو سره په کار پیل کوی او همداسی په مخه ځی تر څو د نوموړی مضمون په هکله اوسنی مباحثې تنظیم او تعریف کړی. په افغانستان او لیبریا کې د سولی په اوسنی ماموریتونو کې د مدنی او نظامی اړیکو وروستنی تعریف په پراخ ساحوی کار باندی ولاړ دی او د نوموړی راپور اساسی تجربوی برخه تشکیلوی. وروستنی فصل له دواړو قضیو څخه نتایج او درسونه را کښاږی. www.cordaid.nl

Where does the money go? A study on the flow of aid to NGOs in Afghanistan / by Nick Pounds. [Kabul]: [ACBAR], 2006. 17 p.; 30 cm. “25 May 2006”.

دغه راپور غواړی چې د ۱۳۸۴ کال د مرستو د جریان یو لنډ تصویر برابر کړی په کوم کې چې د ۳۲۰۵ ملیونه ډالرو انکشافی بودجی ته اختصاص ورکړل شو.

قانون، عدالت او د بشر حقوق

2nd symposium: cultural violence, legal pluralism and women ['s] rights: Analytical report / by Jennifer Bennett. Lahore: Heinrich Böll Foundation, [2005]. 54 p.; 30 cm.

(په عنعنوی ټولنو او ډیموکراسی باندی د کار لړی). د یوی غونډی/ سمپوزیم څخه راپورونه چې د ۲۰۰۶ کال د مارچ په میاشت کې په لاهور کې ولمانځل شوه او په پاکستان او افغانستان کې په یو شمیر عنعنوی طریقو باندی چې په ښځو اغیزه کوی تمرکز کاوو.

د افغانستان د قانون د سلطی پروژه (AROLP-Checchi) دوه ډی وی ډی رم تولید کړی دی چې د رسمی جریدی د ټولو میشتو مسایلو بشپړی تصویری کاپیانی له ۱۹۲۳ کال څخه تر اوسه پوری په بر کې لری (له ۱ څخه تر ۸۷۲ پوری، په شمول دی ضمیمه او فوق العاده مسایل). دوهم، جره ډی وی ډی اوس تولید شوی دی چې له ۱ څخه تر ۸۸۱ پوری ټول مسایل په بر کې لری (چې د ۱۳۸۴ تر پای پوری رسی). په افغانستان او یا د دنیا په کوم بل ګوټ کې د رسمی جریدو بشپړ لست پر ځای ندی پاتی او دغه معنوی لسټ د ټول عدلی سکتور له پاره د پرمختګ په لور یو ستر او مهم ګام دی. نوموړی لسټ په افغانستان کې له ۱۹۲۳ کال څخه را په دی خوا خپاره شوی تقنینی اسناد په اصلی ژبه او د انتقال وړ شکل باندی د لاس رسنی وړ جوړوی. باید ووایو چې داسی پلان د لاس لاندی دی چې نوموړی بشپړ ډیټابیز د عدلی وزارت بریښنا پانی ته په نژدی راتلونکې کې ور پورته شی. د دغی خورا مهمی منبع یو کاپی د افغانستان د څیړنی او ارځونی د اداری به کتابخانه کې د لوستلو له پاره موجود دی. د لا زیاتو معلوماتو له پاره له مارک همیلټون سره دغه بریښنا پته کې په تماس کې شی mhamilton@afghanistanrolp.org.

Afghanistan: the end of the Bonn process / Antonella Deledda. Published in Transition Studies Review 13 (1). (p.155-171).

دغه څیړونه په افغانستان کې د نوی رامنځته شوی اساسی قانون بهیر او قانونی کاری چوکاټ آزمایې. www.springerlink.com

A guide to property law in Afghanistan / prepared by Conor Foley; Norwegian Refugee Council. Oslo: Norwegian Refugee Council, 2005. x, 228 p. (loose-leaf); 23 cm.

د ملګرو ملتو د مهاجرینو عالی کمیشنری او په افغانستان کې د ناروی د هیواد د مهاجرینو شورا په افغانستان کې د ملکیت د قانون لارښود تیار کړی دی. په افغانستان کې د ملکیت په اړه د پیچلو اصولو او کړنلارو د تعریف او ساده کولو له پاره دا لمړی هڅه ده. او همدا رنګه د قانون فعالینو، قاضیانو، د قانون د اړولو سازمانونو، د دولت مامورینو او پالیسی جوړوونکو له پاره د آسانه مرجع د برابرولو هڅه کوی. څنګه چې په افغانستان کې قانون په مکرر ډول سمیږي، دغه لارښود داسې طرح شوی دی چې په اسانۍ سره نوی کیږي. نوموړی لارښود قانون د ۲۰۰۴ کال د ډیسمبر د میاشت په مطابق تشریح کوی، خو په داسې شکل جوړ شوی دی چې پاڼې یې ناترلی دی چې په آسانه توګه په نوی پاڼو باندی بدلیدای شی. دغه لارښود په دری او انګلیسی ژبو باندی خپور شوی دی او په دغه بریښنا پاڼه کې موجود دی www.nrc.no/engindex. د لا زیاتو معلوماتو له پاره له صابر سید ابراهیمی سره په لاندنی بریښنا پته په تماس کې شی. saber.ibrahimi@nrcafpk.org

Economic and social rights in Afghanistan / Afghanistan Independent Human Rights Commission. Kabul: Afghanistan Independent Human Rights Commission, 2006. 56 p.: 30 cm.

د دغه راپور موخه دا ده چې د افغانستان د اسلامی جمهوریت د حکومت د ټاکل شوی اقتصادی او اجتماعی حقوقو چې د افغانستان د ملی او بین المللی د بشر د حقوقو د ارتکاب پر بنسټ ولاړ دی، د ساتنې ابتدایې براورد برابر کړی. اود یو داسې ډیټا تحلیل وړاندی کوی چې د بشر د حقوقو د یو سیستماتیکی څارنی له لاری (د بشر د حقوقو ساحوی څارنه)، د افغانستان د بشر د حقوقو نا پایېلی کمیسیون او د ملګرو ملتو د مهاجرینو عالی کمیشنری له خوا په ۲۹ ولایاتو کې را غونډه شوی دی. www.aihrc.org.af

The reform of the judicial institutions and public administration in Afghanistan: A possible roadmap, 25-26 March 2006, Kabul Serena Hotel. Kabul: Italian Justice Office, 2006. 12 leaves; 30 cm. Handouts from conference.

محتویات: د کانفرانس اجنډا (دوه مخه) د اجرایې خلاصه (یو مخ) د عامه اداری سمون (دری مخه) د ایتالیا عدلی دفتر فعالیتونه او د قضایې سمون د بهیر بریالیتوبونه / جولنډا برونیتی ګویتز (دوه مخه) ویونکې (۴ مخه).

Training manual on rule of law / Bar Human Rights Committee of England and Wales. [London]: Bar Human Rights Committee of England and Wales, 2006. 55 p.; 30 cm.

پورتنۍ خپرونه په پښتو او دری هم خپره شوی ده. دغه لمړی کتاب د حقوقو د بین المللی او داخلی قانون، (په شمول د هغو قوانینو چې د افغانستان په اساسی قانون کې راغلی)، په افغانستان کې مشروع کثرت ګرایې، د افغانستان د قانونی سکتور او د اختلافاتو د حلولو له پاره افغانی راز راز میتودونو، په هکله فصلونه لری.

Women's access to justice in eastern Afghanistan: based on NRC's registered family cases. Oslo: Norwegian Refugee Council, 2006. 29 p.: col. ill.; 22 cm. Also published in Dari.

دغه راپور د کورنیو د قضیو پربنسټ دی چې، په جلال آباد ښار کې د ناروی د هیواد د مهاجرینو د مجلس د مشورو او قانونی مرستو پروګرام له معلوماتو څخه ټاکل شوی دی. دغه قضیې د هغه ستونځی څرګندوی چې په لویدیځ او جنوبی افغانستان کې ښځې ور سره مخامخ دی. نوموړي راپور په ختیځی سیمه باندی، په افغانستان کې د بیلا بیلو ولایاتو د سترو مرسومی تو پیرونو له کبله لږ تمرکز کړی دی.

Islam, land & property research series. Nairobi, Kenya: UN-HABITAT, 2005. 8 v.; 30 cm.

محتویات: ۱. په اسلام کې د ځمکو په هکله نظریې او د هغو عملی کول (۱۸ مخه) ۲. د اسلامی ځمکو شتمنې او سمون (۲۲ مخه) ۳. اسلامی قانون، ځمکه او میتودونه (۱۹ مخه) ۴. د بشر اسلامی حقوق او ځمکی (۱۷ مخه) ۵. مسلمانی ښځې او ملکیت (۲۰ مخه) ۶. په اسلام کې د میراث قوانین او سیستمونه ۷. وقف (عطا) او اسلامی بشردوستی (۲۰ مخه) ۸. په اسلام کې قرض او کوچنې مالیات (۲۱ مخه) د اصطلاحاتو کوچنی قاموس (۲۱ مخه). www.unhabitat.org/programmes/

۸۶۶	۲۰۰۵/۱۳۸۴	د افغانستان د عسکری محاکمو قانون.
۸۶۷	۲۰۰۵/۱۳۸۴	په عایداتو باندی د مالیاتو قانون.
۸۶۸	۲۰۰۵/۱۳۸۴	د جمهور رئیس فرمانونه.
۸۶۹	۲۰۰۵/۱۳۸۴	د خصوصی پانګې اچونی قانون.
۸۷۰	۲۰۰۵/۱۳۸۴	تجارتی اعلانونه.
۸۷۲	۲۰۰۵/۱۳۸۴	د تاریخی – فرهنګی آثارو د نندارتون د دایریدو مقرره.
۸۷۳	۲۰۰۵/۱۳۸۴	د ژوند د چاپیریال قانون
۸۷۴	۲۰۰۵/۱۳۸۴	د احصایې قانون
۸۷۵	۲۰۰۵/۱۳۸۴	د مخدره موادو پر ضد مبارزه
۸۷۶	۲۰۰۵/۱۳۸۴	د عسکری محکمو د جزایې اجراتو قانون او د عسکری جزا قانون
۸۷۷	۲۰۰۵/۱۳۸۴	تجارتی اعلانونه
۸۷۸	۲۰۰۵/۱۳۸۴	د مخابراتی خدمتونو د تنظیم قانون
۸۸۱	۲۰۰۵/۱۳۸۴	د مالونو د ګمرکی بیې د ټاکلو مقررات او د ګمرکی حکمیت مقرره.

www.seg-sse.ch/fr/publications/tsan tsa10.shtml

En suivant les réseaux de Kaboul à New York: quelques reflexions méthodologiques sur la recherche ethnographique parmi les migrants / Alessandro Monsutti. Published in Ethnologies 27.1 (2005). www.celat.ulaval. ca/acef/revue.htm

Networks *in transition: wartime migration in Afghanistan* / Kristian Berg Harpviken. 2006. 384 p. Thesis (PhD)--University of Oslo, Dept. of Sociology. Contact: kristian@prio.no

طبیعی منابع

Climate *sensitivity and water management in the upper Amu Darya basin* / by Daniel Peter Bedford. 1997. xvii, 312 leaves: ill., maps. Thesis (Ph. D.)--University of Colorado.

Feasibility *study for the development of a gas fired thermal facility in Sheberghan: inception report* / ININ Corp., PDE. Houston, Texas: ININ Corp., 2005. 29 p.; 30 cm. January 6, 2005. http://dec.usaid.gov (enter document number: PN-ADF-665).

Hydrogeology of the Kabul Basin. Hannover, Germany: Federal Institute for Geosciences and Natural Resources (BGR), 2005. 2 v.: col. ill., col. maps; 30 cm. Contents: Part I. Geology, aquifer characteristics, climate and hydrography / Torge Tünnermeier, George Houben (vi, 46 p.: col. maps); Part II. Groundwater geochemistry and microbiology / prepared by Torge Tünnermeier, Georg Houben (vii, 97 p.: col. ill.).
په کابل کې د اوبو په هکله د(د ۲۰۰۵ کال د آګسټ د میاشتی) کنفرانس او ورک شاپ دغه او نوری خپرونی په دغه بریښنا پاڼه کې موجودی دی www.bgr.bund.de/nn_466584/EN/Themen/Wasser/ .Projekte/TZ/TZ__Afghanistan/kabul__water__conference

تریاک

Helmand at war: the changing nature of insurgency in southern Afghanistan and its effect on the future of the country / the Senlis Council. London: The Senlis Council, 2006. 63 p.: maps, col. ill.; 30 cm. June 2006.
په محلی هلمند ولایت کې، د یاغیتوب نخښی له نا آرامیو څخه وسله واله نښتو باندی بدلیږی. د محلی اوسیدونکو له پاره یاغی خلک اوس قدرت لرونکې شوی دی. د جنګ جګړو له هر اړخ سره مل خلکو سره مرکه وشوه او په هلمند کې د ربښتنی ژوند ربښتنی تصویر یې بیان کړو. د عاملونو یوه پیچلی ډله چې هلمند د جنګ جګړی په ډګر بدل کړی دی، وپیژندل شوه. www.senliscouncil.net/modules/ publications/010_pulication

Downward *spiral: banning opium in Afghanistan and Burma* / Martin Jelsma, Tom Kramer. Amsterdam: Transnational Institute, 2005. 23 p.; 24 cm. (Drugs & conflict: debate papers no. 12). (TNI briefing series / Transnational Institute no. 2005/2). June 2005 www.tni.org/reports/drugs/debate12.htm

Production de drogue et stabilité des états: rapport / Pierre-

landtenure/publications.asp

Islamic land law in Afghanistan: innovative land tools & strategies / M. Siraj Sait. Bangkok, Thailand: [s.n.], 2005. 8 p.; 30 cm. Expert Group Meeting on secure land tenure, "New legal frameworks and tools in Asia & Pacific", UNESCAP, World Bank, UN-HABITAT, FIG at Bangkok, Thailand, December 8-9, 2005. www.fig.net/commission7/ bangkok_2005/papers/3_2_sait.pdf.

Land and property disputes in northern Afghanistan. Oslo: Norwegian Refugee Council, 2006. 24 p.: col. ill.; 22 cm. March 2006.
په شمالی افغانستان کې د ځمکو او ملکیتونو پر سر اختلافات. د ناروی د مهاجرینو مجلس په شمالی افغانستان کې د ځمکو او د ملکیتونو پر سر د اختلافاتو په هکله څیړنی وکړی، چیری چې دغه مسایل د بی ثباتۍ، سولی، امنیت، او د قانون حاکمیت له پاره د ګواښ منبع پاتی کیږی. دغی څیړنیزی پاڼی څخه موخه داده چې په ځنو شمالی ولایاتو کې، خصوصاً هغه ولایتونو کې چې د راستنیدونکو او د هیواد دننه بی ځایه شویو اشخاصو په قانونی مسایلو او حقوقو پوری تړلی دی، ستونځی او قانونی ممانعتونه څرګند کړی (۵م مخ).

The following four documents from the Land Titling and Economic Restructuring in Afghanistan (LTERA) project are available at www.developmentwork.org:

Fact sheet: summary of household survey results for a pilot project in Kabul district 7 / USAID (4 p.: col. ill., map)

Land Titling and Economic Restructuring of Afghanistan (LTERA): land titling component (Overheads from a PowerPoint presentation, [44] p.)

Land Titling and Economic Restructuring of Afghanistan (LTERA): privatization component (Overheads from a PowerPoint presentation, [47] p.)

Legal issues pertaining to land titling and registration in Afghanistan / Land Titling and Economic Restructuring in Afghanistan (LTERA) Project; written by Yohannes Gebremedhin. Kabul: USAID, Emerging Markets Group, 2006. 20 p.; 30 cm.

رسنۍ

Professionalism versus responsibility / presented by Mohammad Ishaq to the International Seminar on "Public interest and broadcast development", Kuala Lumpur, May 28, 2006. 7 p.; 30 cm. Presentation on current media issues in Afghanistan.

مهاجرت

Beyond *the boundaries: a methodological perspective on Afghan migratory networks in western countries* / Alessandro Monsutti. Article published in Tsantsa 10 (2005) p. 167-171.

Arnaud Chouvy et Laurent Laniel. [Paris ?]: Secrétariat Général de la Défense Nationale (SGDN), Centre d' Études et de Recherches Internationales (CERI), 2006. 30 cm.
او همدارنګه دغه پاڼه په انګریزی ژبه هم لری: *د پوډرو تولید او د دولت ثبات: د پالیسی لپاره معلومات* (۳۱ - **۵۹** مخ پوری). www.pa-chouvy.org

Repeating mistakes of the past: another mycoherbicide research bill: a report / Jeremy Bigwood for the Drug Policy Alliance. Washington, D.C.: Drug Policy Alliance, 2006. 15 p.; 30 cm.
د مایکوهربیسایدس/مایکوټاکسین، فوساریم، اکزیسپورم، او فلیوسپورا پاپا ویراسیا د استعمال پرضد مباحثی د دی له پاره دی چې په افغانستان او په جنوبی امریکا کې تریاک کنټرول کړی.
www.drugpolicy.org/homepage.cfm

امنیت

Afghanistan: tackling the insurgency, the case of the south-east / by Sébastien Trives. 13 p.; 30 cm.
د دغی مقالی یوه فرانسوی ژباړه په فرانسوی مجله کې (politique etrangere) خپره شوه (۱:۲۰۰۶) ، **۱۰۵** - ۱۱۸ مخه پوری.

Disarmament, demobilisation and reintegration of ex-combatants (DDR) in Afghanistan: constraints and limited capabilities / Simonetta Rossi and Antonio Giustozzi. London: Crisis States Research Centre, 2006. 23 p.; 30 cm. (Crisis States Working Papers series no. 2). www.crisisstates.com/download/wp/wp2.2.pdf

FAST update: Afghanistan: semi-annual risk assessment / by Swisspeace. Berne, Switzerland: Schweizerische Friedensstiftung. v. ; 30 cm.
د تورنو طالبانو او نورو ملیشاوو د حملاتو زیاتیدونکې شمیره د جنګ له نورو پرمختللیو تخنیکونو سره یو ځاي د افغانستان ثبات په ژوره توګه بی سیکه کړو.... په راتلونکو میاشتو کې په ټول هیواد کې د زور زیاتی د پیښیدو تمع ځی. د دولت مخالف عناصر د جنوب او ختیځو سیمو د بی ثباته کولو په کامیابیدو سره اوس هڅه کوی چې د هیواد پاتی برخه هم په دغه اور وسوځوی. (۴م مخ)
www.swisspeace.org/fast/asia_afghanistan.htm

Field notes: Afghanistan insurgency assessment the signs of an escalating crisis: insurgency in the provinces of Helmand, Kandahar and Nangarhar / The Senlis Council, Security and Development Policy Group. Kabul: Senlis Council, Security and Development Policy Group, 2006. 29 p.: map; 30 cm.
دغه راپور د ۲۰۰۶ کال له فبروری څخه تر مارچ پوری د دریو ولایاتو د سیمه ییزه کتنی په ترځ کې راغونډی شوی یادونی، شواهد او واقعیتونه څرګندوی. او همدارنګه په دغه راپور کې د مرکزی حکومت د بی ثباتی کچه او د محدودی اداری ارځونه وړاندی شوی ده.
www.senlis council.net/modules/afghanistan_initiatives

Strengthening the weak: the Canadian forces in Afghanistan / by M.D. (Mike) Capstick. Toronto: Canadian Institute for International Affairs, 2006. 9 p.; 30 cm. (Occasional papers / Canadian Institute for International Affairs) www.ciia.org/IntInsight_capstick.pdf

ښاری پرمختګ

Kabul urban policy notes series. Kabul: The World Bank, [2006]. 6 v.: ill.; 30 cm.
محتویات: ۱. په کابل کې د ښاری ځمکو بحران: د مسایلو او سپارښتنو خلاصه (۸ مخه) ۲. ولی او څنګه باید کابل خپلی غیر رسمی استوګنی لوړی کړی؟ (۸ مخه) **۳**. ایا کابل باید د نوی ښارګوټی په جوړولو سره پراخ شی که د ښار او سنی شاه و خوا په ودانولو؟ (۸ مخه) **۴**. په ښار کې د ځمکو د شتمنی په سر د مخالفتونو منابع څه دی؟ (۶ مخه) **۵**. ایا قبالی او یا د محکمو اسناد به د ځمکو په اړه ټولی مناقشی حل کړی؟ ۶. په کابل کې د ځمکو په حقوقو باندی مخالفتونه او د مناقشو حلول: نتایج (۶ مخه). www.worldbank.org/sar

د افغانستان د څېړنو خبرپاڼه د افغانستان د څېړنی او ارځونی د اداری دری میاشتنی خپرونه ده (AREU). د دغی خبر پانی موخه دا ده چې مینه وال د افغانستان په اړوند نویو څېړنو څخه خبر کړی او د څېړنو موندنی او تحلیلونه خپاره کړی. ځنی منابع چې په دغه خبر پاڼه کی درج شوی دی په بریښنا پاڼه کې موجود دی؛ او زیاتره کتابونه او خپرونی د دغی اداری په کتابتون کې چې د همدغی اداری په دفتر کې ده (د ګل فروشی کوڅه د دوهمی کوڅی ګوښه) موجود دی، او نوموړي کتابتون له ۹ بجو څخه تر ۴ بجو ، له شنبه تر بنج شنبه پوری خلاص وی.
رویس وایلس او ډاکټر جمیل الکوزی نوموړی خبر پاڼه تالیفوی، او بیا وروسته له دی چې د آنیا هاوید ال له خوا تصحیح او ډیزاین شی نو احمد الله امرخیل او فریدون شارق یې په پښتو او دری ژباړی. او په افغانستان کې د ملګرو ملتو مرستندویه هیات نوموړی خبر پانه تمیولوی.
که تاسو کتابونه، نوری خپرونی او یا منابع لری هیله کوو چې موږ ته یې په دغه بریښنا لیک را واستوی؛ newsletter@areu.org.af.
د افغانستان د څېړني او ارځوني اداره یوه خپلواکه موسسه ده چې د پالیسي او تمرین دپاره آسانتیاوي او څېړنه کوي. دغه اداره په افغانستان کې د څېړني او زده کړې د فرهنګ د پرمختګ لپاره د افغانستان تحلیلي ظرفیت د تقویې او د تحلیل او مباحثی د فرصتونو د مینځته راوړلو له پاره کار کوي. د افغانستان د څېړني او ارځوني ادارې له موخی څخه ده چې د دغې ادارې کار به د افغانانو ژوند لا ښه کړې نور معلومات او د دغی اداری ټولی خپرونی په دغه پانه کې موجودی دی.www.areu.ogg.af.